

КОНАЧНА ОДЛУКА

Текст ове Коначне одлуке на енглеском језику се у свим случајевима сматра аутентичним текстом.

АРБИТРАЖНИ ТРИБУНАЛ

ЗА СПОР ОКО МЕЂУЕНТИТЕТСКЕ ГРАНИЦЕ У ОБЛАСТИ БРЧКО

Арбитража за област Брчко

Федерација Босне и Херцеговине

против

Републике Српске

КОНАЧНА ОДЛУКА

5. марта 1999.

Заступници у поступку:

за Федерацију Босне и Херцеговине:

г. Френк Меклоски
г. Едвард О. Делејни
г. Марк Ј. Динсмор
адвокатска фирма "Барнз и Торнберг"

г. Џеј Зајлер
адвокатска фирма "Екин, Гамп, Страус, Хауер и Фелд"

за Републику Српску:

г. Никола Костић
адвокатска фирма "Стајлер, Костић, Лебел, Доброски и Мекгвајер"

др Радомир Лукић

САДРЖАЈ

I. ПРЕДМЕТ СПОРА ПРЕД ТРИБУНАЛОМ

II. РЕЗИМЕ ЗАКЉУЧАКА

III. ПОТРЕБА ЗА ПРОМЈЕНОМ УПРАВЕ

- A. Реални и политички фактори који спречавају двосмјерни повратак
- B. Обесхрабривање одласка Срба из Брчког
- Ц. Обесхрабривање повратка Бошњака и Хрвата у Брчко
- Д. Одсуство подршке функционисању локалне мултиетничке владе

IV. ОСНОВНА СТРУКТУРА НОВОГ ДИСТРИКТА

V. ПРЕПОРУКЕ ВИСОКОМ ПРЕДСТАВНИКУ И МЕЂУНАРОДНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ

VI. ЗАШТИТА РАЗНИХ РЕЛЕВАНТНИХ ИНТЕРЕСА

А. Интереси републике Српске

Б. Интереси Федерације

Ц. Интереси међународне заједнице

VII. ЗАКОНИТОСТ ПЛАНА О ДИСТРИКТУ

VIII. БУДУЋЕ ПРОМЈЕНЕ У ОДРЕДБАМА АНЕКСА

IX. КАЗНЕ ЗА НЕПРИДРЖАВАЊЕ ОДЛУКЕ

X. АУТЕНТИЧНОСТ

АНЕКС

КОНАЧНА ОДЛУКА

I. ПРЕДМЕТ СПОРА ПРЕД ТРИБУНАЛОМ

1. Као што је наведено у ранијим одлукама Трибунала^[1], на Дејтонској конференцији 1995. године представници два под-државна ентитета Босне и Херцеговине (БиХ), Федерација БиХ и Република Српска (РС) нису могли да се договоре ком ентитету би требало да припадне област Брчко у сјеверо-источној Босни. Пошто није дошло до споразума, област Брчко је на Дејтонској мапи привремено стављена под контролу РС, мада су се стране договориле да се одлука о будућем управљању области Брчко препусти овом међународном арбитражном Трибуналу.

2. Одлуком Трибунала од 15. фебруара 1997. године је детаљно објашњен широки обим овлашћења која је Трибунал морао имати да би ријешео овај изузетно тежак спор. Види Одлуку, параграф 38. И саме стране су се бориле са овим питањем током двадесет-једнодневне Дејтонске конференције, да би преговори о Брчком коначно крахирали пред сам крај конференције. Стога је на неки начин финална фаза арбитражног поступка заправо и финална фаза процеса мировних преговора у Дејтону. Да би се овај процес привео крају, стране (укључујући Босну и Херцеговину и оба ентитета) су се изричито сложиле да ће арбитражна одлука предсједавајућег арбитра бити “коначна и обавезујућа” и да ће је стране “примјенити без одлагања”. Види Анекс 2 Дејтонског споразума и Одлуку, параграф 5.

3. Опште је гледиште да постоје три основне могућности. Једна је да се Брчко додијели Федерацији, која тврди да полаже право на основу следећих кључних разлога: (а) да је историјски гледано, општина Брчко била углавном насељена Бошњацима и Хрватима, као и да је била виталан сјеверни пролаз из централне Босне ка Европи; (б) да би било бескрупулозно да РС задржи искључиву контролу над градом који су Срби заузели и “етнички очистили” током рата и (в) да би једини праведни резултат био додијелити Брчко Федерацији.

Друга могућност је да се прихвати тврдња РС да полаже право на трајно управљање због тога што, без обзира на историјски аспект, коридор у области Брчко дуж ријеке Саве представља виталну стратешку везу између два дијела РС. Република Српска тврди да би било која промјена у односу на њено искључиво право посједовања довела до кршења наводног принципа о територијалном континуитету, као и дејтонског циља да се РС додијели контрола над 49% територије БиХ.

Треће, претходне одлуке Трибунала су наговјестиле могућност да би духу Дејтонског споразума највише одговарала варијанта према којој се Брчко изузима из искључиве контроле иједног ентитета и ставља под управу независне Владе Дистрикта под ексклузивним суверенитетом БиХ. Види Одлуку, параграф 103-104 и Коначну одлуку, параграф 27.

4. У циљу изналагања праведног и правичног рјешења овог спора које би било у духу Дејтонског споразума, претходне двије одлуке Трибунала су (а) створиле међународни режим надзора у области Брчко са циљем да се стране усмјере ка поштовању Дејтонског споразума и (б) сузиле предмет спора и концентрисале га на једно суштинско питање. Тачније, на основу арбитражних расправа вођених 1997. и

1998. године Трибунал је установио да је РС након Дејтона, а током периода своје контроле над области Брчко, “систематски одбијала да спроведе (заправо, кршила) Дејтонски споразум у области Брчко”. Допунска одлука, параграф 21. Одлуком из 1998. године је РС изричито упозорена да ће у коначној рунди арбитражних расправа крајем године морати “активним дјеловањем јасно да докаже да је заиста промијенила своју оријентацију и определијелила се за трајни програм пуног спровођења Дејтонског споразума”, укључујући конкретне доказе везане за “значајне нове резултате у погледу повратка бивших становника Брчког” и “чврсту подршку мултиетничким владиним установама” које су у то вријеме биле формиране под међународним надзором. Трибунал је изричито нагласио да ће приликом арбитражних расправа 1999. године “очекивати да од РС добије доказе везане за активан и доследан програм промијене оријентације и поштовања прописа”, те да ће Трибунал, уколико до тога не дође, бити присиљен да “ослаби позиције РС у области Брчко”. Стога, основно питање пред Трибуналом сада представља да ли је на расправама у Бечу од 8. до 17. фебруара 1999. године РС у довољној мјери испунила свој терет доказивања.

5. Сматрамо да је сазрио тренутак за коначну одлуку о будућем управљању области Брчко. Оба ентитета су тражила да Трибунал донесе коначну одлуку сада. Штавише, на недавној расправи је речено да, упркос дејтонском циљу да се расељена лица врате својим предратним домовима, српска расељена лица у Брчком се временом све више везују за то мјесто, док Бошњаци и Хрвати из Брчког губе наду на повратак у Брчко и селе се у друга подручја. Стога, било какво одлагање у арбитражном поступку ће и даље смањивати шансе за етничку реинтеграцију у области Брчко. Супервизор је такође нагласио да ће до доношења Коначне одлуке, бити такорећи немогуће убиједити како државе донаторе, тако и приватне инвеститоре да уложе средства у пријекто потребно економско оживљавање ове стагнантне области. Коначно, вјероватно је да ће даље одлагање финалне одлуке по овом питању — једином преосталом неријешеном питању након Дејтона — представљати препреку за развој цијеле БиХ.

II. РЕЗИМЕ ЗАКЉУЧАКА

6. Током расправа у Бечу 1999. године РС није испунила захтјеве Допунске одлуке од 15. марта 1998. године у погледу тражених доказа. Умјесто да представљени докази демонстрирају “активан и дослиједан програм промијене оријентације и поштовања (Дејтонског споразума и претходних арбитражних одлука) током 1998. године”, они су показали да су, и поред добрих намјера премијера РС Милорада Додика, током 1998. године српско политичко вођство које је имало директну локалну контролу у Брчком, а нарочито појединци повезани са анти-дејтонски оријентисаним странкама као што су СДС и СРС, како локално, тако и на нивоу ентитета толерисали, а чини се и подржавали значајни степен опструкције циљева Дејтонског споразума и Трибунала, посебно у погледу тежњи да се (а) подстакне и омогући повратак расељених лица и избјеглица у њихове предратне домове, (б) потпомогне развој демократских мултиетничких установа и (в) оствари сарадња са међународним режимом надзора.

7. Трибунал је такође закључио како се ниво локалног опструкционизма највјероватније неће ефикасно умањити све док се анти-дејтонским политичким елементима, посебно странкама попут СДС-а и СРС-а које предводи новоизабрани предсједник РС Никола Поплашен, дозвољава да задрже доминантну улогу у дијелу области Брчко који се налази у оквиру РС. Заправо, да су про-дејтонски оријентисане структуре могле да спроведу своје програме у Брчком током протекле године, садашња одлука Трибунала да затражи промјену у управи вјероватно не би била потребна, али непомирљивост СДС-а и СРС-а није оставила Трибуналу други избор.

8. Пошто се све стране једногласно слажу да међународни режим надзора мора неограничено остати на снази у области Брчко, логично је дозволити да се неопходна промјена обави према добро испланираном распореду, како би се избјегле изненадне промијене које могу непотребно да погоршају ситуацију. Супервизор ће бити задужен да испланира и спроведе доле описане промијене у наредних неколико мјесеци, а свако одбијање сарадње у имплементацији његовог програма ће бити оштро кажњено, што подразумијева и крајњу могућност да се Брчко стави под искључиву контролу једног ентитета. Види параграф 65-68, доле. У међувремену, до имплементације плана Супервизора о Дистрикту, остаће на снази међуентитетска граница, постојећи закони и владине структуре, укључујући оне које се односе на исплату плата службеницима. Види параграф 39 доле.

9. На основу обавеза које су преузели БиХ и оба ентитета у погледу “неодложног спровођења” одлуке

Трибунала, и од дана који одреди Супервизор, сматраће се да су ентитети делегирали сва своја овлашћења везана за управљање у предратној општини Брчко новој установи — мултиетничкој демократској влади познатој као “Брчко Дистрикт Босне и Херцеговине” под ексклузивним суверенитетом Босне и Херцеговине. Правни ефекат ће се састојати у трајном престанку овлашћења оба ентитета на територији општине и њеном поновном успостављању у облику јединствене административне јединице.

10. Као установа која постоји под суверенитетом Босне и Херцеговине, нова влада Дистрикта ће спадати под надлежности заједничких установа БиХ, онако како су те надлежности наведене у Уставу БиХ. Сва друга овлашћења везана за управљање на територији општине Брчко ће, по делегирању од стране ентитета, остваривати искључиво влада Дистрикта, уз координацију са владама оба ентитета која ће се вршити под надзором. Види параграф 43 доле. Супервизор ће бити задужен за свеукупну координацију, као и за издавање потребних директива како би се осигурало да ентитети испуне своје обавезе у односу на нови Дистрикт. Супервизор може ову надлежност делегирати одговарајућој установи БиХ. Овом одлуком се ентитетима налаже да неодложно спроведу све директиве, прописе или налоге које изда Супервизор или установа коју он опуномоћи. Трибунал је сигуран да је овакво рјешење потпуно у складу са Уставом БиХ. Види параграф 58-62 доле.

11. По успостављању новог Дистрикта, његова цјелокупна територија (тј. предратна општина Брчко) ће постати заједничка својина (тзв. *кондоминијум*) која истовремено припада и једном и другом ентитету: територија РС ће обухватати цијелу општину, што важи и за територију Федерације. Па ипак, ентитети неће имати никаквих овлашћења унутар граница Дистрикта, којим ће управљати унитарна влада. Постојеће законодавство ентитета наставиће да се примјењује на територији Дистрикта све док не буде модификовано одлуком Супервизора или Скупштине Дистрикта, а међуентитетска граница ће постојати у Дистрикту све док Супервизор не одреди да више нема правног значаја, те да се може укинути. Види параграф 39 доле. Неће се дозволити никаква подјела Дистрикта на етничкој основи.

12. Размотривши сав доказни материјал, Трибунал је закључио да ће нови план о Дистрикту адекватно заштитити легитимне интересе оба ентитета и међународне заједнице. Види параграф 50-57 доле.

13. Дејтонски споразум захтијева да оба ентитета “без одлагања спроведу” ову “коначну и обавезујућу” одлуку Трибунала. У случају непридржавања, Супервизор ће бити овлашћен да донесе одговарајуће корективне мјере. Поред тога, овај Трибунал ће наставити да постоји све док Супервизор, уз одобрење Високог представника, не обавијести Трибунал : (а) да се оба ентитета у потпуности придржавају својих обавеза да подрже успостављање нових установа описаних у овој Одлуци и (б) да те установе функционишу ефикасно и, по свему судећи, трајно, на територији општине Брчко. До добијања таквог обавјештења, Трибунал ће задржати овлашћење да, у случају озбиљног непридржавања одредби од стране једног ентитета, по потреби модификује ову Коначну одлуку, и тако, на примјер, дио Дистрикта или цијели Дистрикт стави под искључиву контролу другог ентитета.

III. ПОТРЕБА ЗА ПРОМЈЕНОМ УПРАВЕ

14. Захваљујући напорима Супервизора, који је стигао у Брчко у априлу 1997., дошло је до прогреса у имплементацији Дејтонског споразума. Као главни примјер наводимо опште мишљење да је путем заједничких напора Високог представника и Супервизора постигнут велики напредак по питању слободе кретања, односно могућности грађана БиХ да се крећу преко територије РС у области Брчко. Ово је велики успјех, дјелимично услед тога што доприноси трговинском промету и стимулацији привреда оба ентитета.

15. Такође је постигнут одређени напредак у погледу успостављања мултиетничких установа у Брчком. Посебно треба истаћи да је константно и ревносно надгледање међународних полицијских снага (ИПТФ) довело до успостављања једине мултиетничке полиције у РС у овом тренутку. Надамо се да ће друге заједнице у Републици Српској и Федерацији моћи да слиједу овај пример.

16. Са друге стране, у погледу најважнијег Дејтонског циља — повратка избјеглица и расељених лица у њихове предратне домове — резултати постигнути у Брчком су далеко испод основног стандарда наведеног у параграфу 21 Допунске одлуке од 15. марта 1998. Тачно је да је, скоро искључиво захваљујући напорима међународне заједнице, уско гледано постигнут одређени успјех у погледу повратака: на територији РС јужно и западно од града Брчко 1997. и 1998. године се вратило довољно Бошњака и Хрвата

да би власти РС могле да тврде да у области Брчко има више повратака него у било којој другој општини на територији РС. Али, ово је у суштини једна похвала: резултат, сам по себи, не демонстрира постојање "активног и дослиједног програма везаног за промјену оријентације и поштовање Дејтонског споразума".

17. Осим тога, као што је даље наведено, локално политичко вођство је озбиљно онемогућавало развој демократске администрације у Брчком.

А. Реални и политички фактори који спречавају двосмјерни повратак

18. Анализа повратака лица у области Брчко мора почети од потребе за двосмјерним повратком. После етничког чишћења Брчког у току рата, град Брчко је *де факто* постао сто процентно српски град, при чему су српска расељена лица дошла у великом броју из других дијелова Босне и Хрватске. То је довело до тога да је данас у Брчком смјештено око двадесет и шест хиљада српских расељених лица, углавном у становима и кућама чији су законски власници, Бошњаци и Хрвати, протјерани током процеса чишћења. Супервизор се мудро определио против масовног исељавања тих лица из њихових нових домова, али практично гледано, једна бошњачка породица се не може вратити у своју бившу кућу у Брчком док се породица српских расељених лица одатле не исели. Укратко, док се значајан број српских расељених лица не пресели и тако ослободи стамбени простор повратницима бошњачког и хрватског поријекла, Брчко неће повратити свој предратни мултиетнички састав.

19. Политичка стварност је таква да је напредак ка програму двосмјерног повратка озбиљно онемогућаван од стране разних српских, анти-дејтонски настројених група, нарочито Српске демократске странке (СДС) коју су раније предводили др. Радован Карахић и Момчило Крајишник и чије је сједиште током рата било на Палама. Као што је Трибунал нагласио у својој Допунској одлуци (параграф 7), главна намјера СДС-а и њених радикалних савезника из Српске радикалне странке (СРС) је било очување етнички чисте српске области Брчко, што јасно пркоси основном циљу Дејтонског споразума. Прије годину дана Трибунал је закључио да су током 1997. године званичници СДС-а у Брчком озбиљно спречавали процес повратка избјеглица. Ид.

20. У вези са параграфом 21 Допунске одлуке поставља се следеће питање: да ли су се током 1998. године услови довољно промијенили да би се оправдало даље управљање области Брчко од стране РС? Као што је речено прије годину дана, почетком 1998. године постојала је нада да ће контрола Брчког од стране радикалних снага СДС-а ослабити доласком на власт про-дејтонски оријентисаних снага на челу са (између осталих) Милорадом Додиком, новопостављеним премијером који је изабран упркос противљењу СДС-а. Нажалост, иако је г. Додик чинио напоре у правом смјеру током 1998. године, постоје значајни докази да су локалне снаге СДС-а задржале своју контролу у области Брчко током цијеле године и спријечиле про-дејтонски оријентисане групе, укључујући тзв. коалицију "Слога" да спроведу истинске промјене.

21. Релативно је јасно да су владајуће анти-дејтонске снаге у Брчком биле охрабрене доласком на власт Николе Поплашена, изразито радикалног вође СРС-а, који је прије пет мјесеци изабран за предсједника Републике Српске. Г. Поплашен је током времена јасно ставио до знања да је изразито близак најљућим противницима Дејтона међу српским националистима, међу којима је и Војислав Шешељ (вођа СРС у СРЈ), те да подржава отцјепљење РС и њено припајање Србији, а не независну Босну. Он је изјавио да такво припајање сматра "неизбјежним". У току последњих пет мјесеци г. Поплашен је ревносно радио на томе да онемогући г. Додика у даљем обављању функција, и тиме подривао спровођење Дејтонског споразума у области Брчко. Штавише, само неколико дана прије доношења ове Коначне одлуке у штампи је цитирана изјава г. Поплашена у којој пријети да ће на неповољну одлуку у овом поступку одговорити војним путем. Он је недавно такође одбио да спроведе одлуке Високог представника везане за цивилну команду војним снагама РС. Овакви поступци су учврстили мишљење Трибунала да је неопходна промјена у односу на контролу РС у Брчком. Штавише, г. Поплашен мора да сноси главну одговорност за исход ове одлуке.[2]

Б. Обесхрабривање одласка Срба из Брчког

22. Мултиетнички циљ Дејтона се може постићи само уколико одговорне власти *бона фиде* стимулишу двосмјерни повратак — подстичући оне који незаконито живе у туђим кућама да искористе своје право повратка и тако ослободе стамбени простор за законите власнике. Тачно је да Анекс 7 Дејтонског споразума захтјева да стране не треба да “се мијешају у избор одредишта повратника”, али покушаји да се расељена лица наведу да остану тамо гдје јесу и незаконито задрже туђу имовину, не само да не олакшавају повратак, већ представљају кршење Дејтонских одредби.

23. Потпуно је јасно да су током 1998. године радикални званичници СДС-а у Брчком подстицали српска расељена лица и избјеглице у Брчком да остану тамо гдје јесу без обзира на то да ли је за њих било реално могуће вратити се у своје домове. При томе, користили су аргумент да би било опасно напустити Брчко и ослабити постојећу српску контролу над градом Брчко. Штавише, овај аргумент је коришћен током читаве 1998. године упркос јасном захтјеву Трибунала у марту 1998. године да се овај приступ промијени.

24. Као примјер наводимо да је у јулу 1998. године, четири мјесеца послје доношења Допунске одлуке, српски градоначелник Брчког, присталица СДС-а, давао јавне изјаве (наведене у средствима јавног информисања под контролом РС) о томе да не би било паметно да Срби напусте град Брчко и врате се у Федерацију. Два мјесеца касније, у септембру, члан Извршног одбора Брчког и присталица СДС-а је на великом скупу српских расељених лица у Брчком апеловао да се заборави било каква помисао на одлазак из те области. Такође, на “семинарима” за расељена лица који су одржавани у току године локални званичници су углавном заговорали остајање у Брчком у туђим кућама, умјесто повратка у своје домове. Осим тога, можда је значајно и то да је, иако су званичници РС тврдили како је свакој општини РС наложено да припреми план за подстицање повратака, Брчко била једна од малобројних општина која није поступила по овој директиви.

25. Наведени пропусти и онемогућавања су очигледно постигла жељени резултат. Према подацима УНХЦР-а, више од 7.600 Срба се 1998. званично вратило у Федерацију из разних дјелова РС. Од тог броја, најмање 4.000 Срба се вратило у Сарајевски кантон, гдје је прије рата живјело отприлике 125.000 Срба. Али, повратак лица из Брчког у Федерацију је био занемарљив. Од приближно 26.000 српских расељених лица у Брчком, само су 142 српске породице поднијеле захтјев за повратак у Федерацију; много мање их се заправо преселило. Према изјави једног локалног српског званичника, током двије године, 1997-1998, само девет Срба је напустило Брчко да би се вратило у Федерацију. Постоје подаци о томе да иако је отприлике 3.500 породица српских расељених лица дошло у Брчко из Сарајева, само двадесет и три породице је поднијело захтјев за повратак, од којих се само четири заправо и вратило. Укратко, скоро је потпуно сигурно да је број повратника из Брчког био далеко мањи него што би био да су локални званичници покушавали да спроведу одредбе Дејтонског споразума.[3]

Ц. Обесхрабривање повратка Бошњака и Хрвата у Брчко

26. Допунска одлука од 15. марта 1998. године (у параграфу 7) наглашава да је током 1997. године “постојало систематско застрашивање свих Бошњака и Хрвата који су испитивали могућност повратка у своје бивше домове у области (Брчко)”, при чему је поново очигледан мотив било очување “етнички чистог” српског региона. Услед тога, иако су неки Бошњаци и Хрвати успјели да се врате у регион током 1997. године, углавном су се враћали у рурална подручја јужно и западно од града Брчко. Нико се није вратио у сам град.

27. Иако је Допунска одлука (у параграфу 21) захтијевала од локалних власти у Брчком да отпочну “активан и дослиједан програм промјене оријентације” током 1998. године, у стварности је постигнуто много мање. Застрашивање потенцијалних повратника није било тако отворено као 1997. године, али се и даље наставило у разним облицима током 1998. године. Као што је наведено доле, иако је мјеродавним властима поднијето отприлике девет хиљада захтјева Бошњака и Хрвата за повратак у Брчко, само мали дио потенцијалних повратника се заправо вратио.

28. Као што се и могло очекивати, мало је чврстих доказа о званичном подстицању застрашивања, али

результати јасно указују на озбиљан недостатак политичке воље да се спријече таква застрашивања. На примјер, у дванаест одвојених наврата у току 1998. године (на Кланцу, на Ивицима, у Глухаковцу и на Мерајама) српски демонстранти су се окупили да би протестовали, узнемиравали бошњачке и хрватске повратнике и спречавали међународне званичнике да означе куће. Постоје докази о томе да су неке од ових демонстрација биле “оркестриране” од стране радикалних група. Једна од тактика је била да “грубијани” окупе велики број српских демонстраната, тражећи да жене и дјеца стану у први ред како би отежали могуће интервенције полиције против демонстраната. Иако је полиција у свакој прилици долазила на мјесто догађаја и спречавала физичке нападе, повратници су били довољно застрашени да се нико није вратио кућама. Интересантно је да у овим инцидентима није било хапшења.

29. Подаци говоре и о томе да је долазило до разних етнички мотивисаних злочина против Бошњака и Хрвата, чији починиоци такође нису били кривично гоњени. У једном од случајева, један од малобројних Бошњака који је покушао да се врати у град Брчко 1998. године (бивши власник радње који је имао храбрости да доведе са собом жену и ћерку) је два пута био мета бомбашких напада: једна граната је бачена на његову радњу, а друга на аутомобил. Овај инцидент није довео до хапшења, а жртва је мудро одустала од намјере да се врати.

30. Што се тиче тога да ли су локалне власти одговорне за то што такорећи није било повратака у град Брчко, посебно се издваја једна чињеница: уз велике напоре супервизору Фаранду је пошло за руком да организује мултиетничку владу у Брчком, чиме је одређени број Бошњака и Хрвата, чланова локалне владе, био допунски мотивисан да се врати у своје домове у граду Брчко (како би били ближе послу), али су локални српски званичници једноставно одбили да спроведу налоге амбасадора Фаранда и омогуће својим колегама повратак у родни град.

31. На основу тога, број повратака у област Брчко се заправо смањио током последњих шест мјесеци 1998. Та чињеница сама по себи указује на очигледан неуспјех локалних власти у Брчком да испуне захтјеве наведене у параграфу 21 Допунске одлуке.

Д. Одсуство подршке функционисању локалне мултиетничке владе

32. Допунска одлука (у параграфу 21) налаже локалним званичницима у Брчком да пруже “чврсту подршку мултиетничким владиним установама” које се успостављају под међународним надзором, што локалне власти очигледно нису учиниле. Прије свега, мултиетничка администрација није била формирана до 31. децембра 1997. године, првобитног рока постављеног од стране супервизора Фаранда. Она, штавише, није била успостављена све до августа 1998. године, након још два пропуштена рока. Још проблематичније је то што је, и поред одређеног степена формалног или јавно декларисаног поштовања захтјева за успоставом тих установа, локално руководство својим ставом и поступцима онемогућавало стварно мултиетничко управљање, бар док није извршен притисак од стране међународне заједнице.

33. “Недостатак подршке мултиетничким владиним установама” се кретао од мањег опструкционизма до озбиљног кршења налога супервизора Фаранда. Иако је читав низ таквих случајева документован, навешћемо само неколико примјера. Односи између градоначелника (Србина) и двојице његових замјеника (Бошњак и Хрват) су били нарушени тиме што се градоначелник није придржавао захтјева да писма општинској скупштини, поред њега, потпишу и његови замјеници, као и његовим одбијањем да допусти замјеницима да на дневни ред Извршног одбора ставе поједина питања. Једногласно гласање Срба, како у Извршном одбору, тако и у Скупштини, је заправо спријечило оба тијела да рјешавају питања која су им према налозима Супервизора и одлукама овог Трибунала била стављена у дјелокруг. Локално руководство је такође спријечило етничку интеграцију у нижим редовима управе Брчког. Ови, као и други докази, јасно потврђују систематски отпор, а не подршку развоју демократских мултиетничких установа у Брчком. Та чињеница сама по себи захтјева промјену у управљању области Брчко.

IV. ОСНОВНА СТРУКТУРА НОВОГ ДИСТРИКТА

34. Пошто је већ (у параграфу 9 горе) наведен кључни закључак Трибунала да се у року који одреди Супервизор (надамо се до 31. децембра 1999. године) морају формирати нове владине установе путем конкретних мјера предузетих од стране БиХ и оба ентитета, сада ћемо изложити основни план за нови “Брчко Дистрикт Босне и Херцеговине” или (неформално) за “Владу Дистрикта”. Као што је наведено у параграфима 9 и 10, пошто ће влада Дистрикта постојати као установа под суверенитетом БиХ, налазиће се под контролом БиХ у оним областима које спадају у надлежности заједничких установа БиХ, док ће у погледу осталих питања влада Дистрикта функционисати по принципу самоуправе (уз потребну координацију између влада два ентитета и Дистрикта коју ће обављати Супервизор).

35. Иако Трибунал овим објављује своју коначну одлуку у погледу основног плана о новом Дистрикту, можда је у овом тренутку ипак преурањено (као што је објашњено у дијелу VIII доле) доносити коначно рјешење о неким аспектима новог система управе. Ти аспекти се разматрају у Анексу ове Одлуке, а заинтересованим странама се даје могућност да у року од шездесет дана поднесу своје коментаре на Анекс. Насупрот томе, сва друга рјешења изложена у самој Коначној одлуци су коначна и обавезујућа, те се на њих не могу подносити допунске примједбе.

36. Основни концепт је да се створи јединствена, унитарна, мултиетничка демократска влада која ће широм подручја предратне општине Брчко имати све оне надлежности које су раније имала оба ентитета и три општинске владе. Влада Дистрикта ће се у суштини састојати од: (а) Скупштине Дистрикта, законодавног тијела чије се чланство бира путем демократских избора које заказује Супервизор; (б) Извршног одбора који бира Скупштина; (в) независног судства које се састоји од два суда — првостепеног и другостепеног, и (г) уједињене полиције под јединственом командном структуром, са истовјетним униформама и ознакама, потпуно независне од полицијских структура у ентитетима.

37. Све заинтересоване стране су се сложиле (као што је раније наведено) да се режим надзора успостављен Одлуком мора наставити, с тим што се овлашћења и надлежности Супервизора морају повећати и географски проширити у складу са Коначном одлуком и Анексом. Режим надзора се наставља све док га не обустави Управни одбор Савјета за имплементацију мира (ПИЦ).

38. Прва нова дужност Супервизора се састоји у именовању заједничке комисије за имплементацију која ће му помоћи у припреми новог “Статута владе Дистрикта” као и детаљног плана и рока за формирање владе Дистрикта. Супервизор, по свом нахођењу, може одлучити да одабере и укључи у комисију представнике БиХ, оба ентитета и постојеће владе Брчког, те му се у вези овога препоручује да по потреби тражи стручно мишљење експерата.

39. Закони који сада важе у дијелу општине Брчко који припада РС, као и у дијелу који припада Федерацији, ће наставити да се примјењују све док се не прегледају, ускладе и одобре од стране Супервизора или од нове Скупштине Дистрикта, уз претходно одобрење Супервизора. Када Супервизор закључи да међуентитетска граница у оквиру Дистрикта више нема правног значаја, она ће престати да постоји на територији Дистрикта. Уколико не буде другачије регулисано налозима Супервизора, постојеће владине структуре остају на снази до формирања Владе Дистрикта. Поред тога, постојеће обавезе ентитета које се односе на права као што су плате и пензије остају на снази док Супервизор не одлучи другачије. БиХ, ентитети и постојеће општинске владе неће предузимати никакве мјере које би онемогућиле формирање Дистрикта.

40. План Супервизора о имплементацији мора обезбиједити прекид свих веза између ентитета и нове полиције Дистрикта, која ће морати да се прошири и припреми за обављање својих функција широм територије Брчког. Представници полицијских и безбједносних служби ентитета не смију улазити у Дистрикт у званичној функцији, нити полицијско особље Дистрикта може примати наређења од представника било ког ентитета или политичке странке, осим у случајевима када то писменим путем изричито одобре ИПТФ или Супервизор.

41. Од дана који одреди Супервизор, ни један од ентитета неће дозволити својим војним или другим оружаним снагама, или пратећим објектима, да буду стационарани на територији Дистрикта. Узимајући у обзир да је можда пожељно дозволити постепено смањивање постојећег војног присуства у општини Брчко, Супервизор је овлашћен и дужан да заједно са СФОР-ом припреми распоред постепеног повлачења

војних снага и објеката. Међународна заједница се охрабрује да пружи финансијску помоћ ентитетима у реализацији тог премјештања.

42. Трибунал се слаже с тим да РС може понекад имати легитимну потребу да пребацује своје војне снаге и опрему преко територије Дистрикта. За сада наставља да важи постојећи регулаторни режим СФОР-а, којим се такав премјештај дозвољава једино уз претходно одобрење СФОР-а. У даљем периоду премјештаји ће се обављати искључиво у складу са законима БиХ и Дистрикта.

43. Трибунал је свјестан да ће постојати потреба за координацијом између влада БиХ, ентитета и Дистрикта у вези бројних питања, укључујући учешће у трошковима и приходима. Супервизор ће бити задужен да обавља ову координацију, а у случају непостојања договора, наложи ентитетима да предузму одговарајуће мјере у погледу Брчког. Супервизор може, уколико жели, пренијети ову надлежност на неку већ постојећу установу БиХ или на нову установу која се формира у ту сврху. Ентитетима се овим налаже да се придржавају и без одлагања спроведу све директиве, прописе или одлуке о координацији које изда Супервизор или тијело које он опуномоћи.

44. Трибунал очекује да ће се, уз повећање степена демократије у области Брчко и смањење застрашивања и пропаганде против повратака, као и уз активнију подршку програма повратака од стране Федерације, умањити постојеће предрасуде српских расељених лица у вези повратка у предратне домове и истовремено повећати одлив расељених лица из Брчког, што ће олакшати процес двосмјерног повратка. Поред тога, може се основано очекивати да ће се, уз повећани број повратака расељених лица из оба ентитета, ублажити радикално националистичко расположење у оба ентитета, те тако смањити општа напетост у Босни и Херцеговини.[4]

45. Што се тиче мудрости приступа о новом Дистрикту, Трибунал је охрабрен чињеницом да је значајан број разумних људи из свих етничких заједница Босне и Херцеговине са ентузијазмом подржао ово рјешење. Уважени правници, академици и чланови умјерених политичких странака који представљају све три главне етничке групе сматрају да је нови план о Дистрикту најбоље рјешење за Брчко.

46. Иако препушта Супервизору планирање временског распореда, Трибунал се нада и очекује да ће одређене компоненте нове владе Дистрикта у највећој мјери профункционисати до 31. децембра 1999. или неколико мјесеци након тога.

V. ПРЕПОРУКЕ ВИСОКОМ ПРЕДСТАВНИКУ И МЕЂУНАРОДНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ

47. Трибунал подвлачи да се циљеви Дејтонског споразума у погледу расељених лица и избјеглица у области Брчко могу остварити само уз стварне напоре да се уклоне све препреке и активно подстакне повратак у Федерацију српских расељених лица која сада живе у Брчком. Иако је Сарајевска декларација од децембра 1997. године захтијевала значајан прогрес у овом погледу, што је био случај и са параграфом 22 Допунске одлуке Трибунала, према извјештају УНХЦР-а, Федерација је постигла далеко мање од задатих циљева. Услијед тога, Трибунал, независно од тога да ли на то има право или не, даје себи слободу да Високом представнику препоручи доношење даљих одговарајућих мјера како би Федерација: (а) пружила српским расељеним лицима из Брчког неодложну и приоритетну помоћ у повраћају њихове имовине у Федерацији; (б) по повратку у Федерацију обезбиједила тим лицима посао и личну сигурност; (в) обезбиједила српским повратницима разумни ниво локалне политичке контроле и економског учешћа у релевантним областима Федерације, нарочито укључујући Сарајевски кантон и општине Илијаш, Илиха, Вогошћа и Високо; и (г) смањила присуство снага Армије и ХВО на оним подручјима гдје се оне могу сматрати пријетњом повратку Срба, укључујући општине Градачац, Сребреник, Лукавац, Орашје, Јајце и Дрвар. Пошто највећи број српских расељених лица у Брчком потиче из сусједног Посавинског региона, Трибунал препоручује Високом представнику и Супервизору да заједничким напорима елиминишу опструкционизам локалних званичника који спречавају повратак избјеглица. Даље се препоручује да, уколико Федерација не створи услове за повратак Срба у Сарајево, Високи представник размотри могућност додатних међународних директива у бившим српским предграђима Сарајева.

48. У случају да Високи представник постави Федерацији допунске захтјеве за подршку повратака Срба из Брчког, Супервизор је овлашћен да приликом планирања рокова за успостављање владе Дистрикта, узме у

обзир степен испуњавања тих захтјева од стране Федерације (укључујући и све остале факторе које би могао сматрати релевантним).

49. Пошто је очигледно да општа економска криза и висока стопа незапослености представљају један од главних узрока напетости у области Брчко, апелује се да све релевантне међународне установе пруже подршку и помоћ Супервизору у напорима да се ревитализује привреда Дистрикта, како би се смањила напетост у овој области и унаприједили интереси међународног мира. Финансијска подршка међународних донатора као што су Европска унија, Свјетска банка, Сједињене Државе и Европска банка за обнову и развој је нарочито важна у спровођењу овог плана, те се овим они љубазно позивају да Супервизору пруже сву неопходну подршку у напорима усмјереним ка привредном оживљавању.

VI. ЗАШТИТА РАЗНИХ РЕЛЕВАНТНИХ ИНТЕРЕСА

50. Доносећи своју одлуку, Трибунал је размотрио интересе оба ентитета, онако како су их представили правни заступници током неколико расправа. Трибунал сматра да ће нови план о Дистрикту адекватно заштитити те интересе.

A. Интереси Републике Српске

51. У току претходних расправа РС је навела три интереса која наводно треба заштитити. Прво, тврди се да Дејтонски споразум признаје одређени правни принцип или принцип правичности — познат као принцип “територијалног континуитета” — који, уколико би се примјенио од стране овог Трибунала, захтјева да Посавински коридор, који се према мапи из Дејтона налази под контролом РС, остане у оквиру њене територије. Па ипак, као што је речено у Одлуци, дејтонско овлашћење арбитра да пресијече коридор уколико то налажу релевантни принципи права или правичности потврђује да стране у Дејтону нису намјеравале да принципу “територијалног континуитета” дају приоритет у односу на друге. Види Одлуку, параграф 82. Штавише, иако ће према садашњој одлуци територијом области Брчко управљати влада Дистрикта по принципу самоуправе, територија РС задржава континуитет који је приказан на дејтонским мапама. Види параграф 11 горе.

52. РС и даље тврди, као што је то чинила у прошлости, да је један од циљева Дејтона био да територија РС након Дејтона обухвати најмање 49% цијеле БиХ. Па ипак, ова Одлука ничим не ограничава тај територијални дио. Штавише, пошто ће величина територије која се додаје РС у складу са принципом “цондоминиум-а” бити већа од оне која се додаје Федерацији, проценат територијалног удјела РС ће се овом Одлуком повећати.

53. РС и даље тврди да мора задржати контролу над коридором услијед “стратешких” разлога, како би се омогућило кретање њених оружаних снага из једног у други дио РС, али на овај аргумент могу се навести бар три контра-аргумента. Прво, када год РС буде имала легитимну потребу да пребацује своје војне снаге преко територије Дистрикта, потребно је само да поднесе захтјев СФОР-у за добијање одговарајуће дозволе за транзит. Друго, докле год БиХ постоји као јединствена и мирна држава као што је предвиђено Дејтонским споразумом, РС нема војну или “стратешку” потребу да контролише коридор. Треће и најважније, независно од војног транзита, РС и њени грађани ће и даље имати апсолутно неограничено право слободног кретања источно и западно кроз Дистрикт, право које ће активно штитити нова мултиетничка и демократски оријентисана полиција Дистрикта. Стога ће жељени коридор остати отворен за све легитимне потребе, односно, биће очуван легитимни “територијални континуитет”.

B. Интереси Федерације

54. У првој, као и у Допунској одлуци, су већ на одговарајући начин представљени разни интереси Федерације. Доминантни интереси о којима и даље треба дискутовати су: (1) политички и друштвени интерес Федерације да онај дио општине Брчко који се налази сјеверно и источно од међуентитетске границе (тј. дио Брчког под контролом РС) поново постане мултиетничка заједница под мултиетничком

демократском управом, те се тако омогући бошњачким и хрватским расељеним лицима која су током рата била отјерана из Брчког да се врате својим домовима и (2) економски интерес Федерације да се општина Брчко потпуно отвори за саобраћај из Федерације према сјеверу и југу, и тако обезбиједи сјеверни пролаз ка Хрватској и Европи.

55. Сматрамо да је на основу претходног излагања очигледно да ће план о Дистрикту заштитити оба интереса.

56. Што се тиче аргумената у корист преношења у Федерацију оног дијела општине Брчко који се налази под контролом РС, они нису без основа. Заправо, да се премијер Додик није појавио на сцени почетком 1998. године, Трибунал би вјероватно одобрио захтјев за трансфер. Види Допунску одлуку, параграфи 8-12. Па ипак, неопходно је да Трибунал размотри у којој је мјери Федерација током преосталог дијела 1998. године испунила своју обавезу да осигура подршку оним српским расељеним лицима која су жељела да се врате у своје бивше домове у Федерацији. Пошто су у овом погледу поступци Федерације током 1998. године били незадовољавајући (као што је признало неколико представника Федерације), Трибунал одбија да властима Федерације повјери искључиву контролу над етничком реинтеграцијом у Брчком, са или без надзора. Сматрамо да је правичније и мудрије ставити то у руке нове мултиетничке демократске владе Дистрикта под међународним надзором.

Ц. Интереси међународне заједнице

57. У овом тренутку, уз значајан прогрес који је постигнут у погледу слободе кретања између два ентитета, међународна заједница даје највећи приоритет повећању слободе повратка избјеглица и расељених лица у њихове предратне домове у БиХ. Као што је током ранијих расправа потврдило неколико свједока, "мало је наде за мир" док се путем ефикасног програма повратка не ублаже "немир и незадовољство" који су настали услед расељавања. Види Одлуку, параграф 85. Трибунал је закључио да ће интереси мира бити најефикасније заштићени уколико програм повратака у Брчко буде стављен ван искључиве контроле једног или другог ентитета.

VII. ЗАКОНИТОСТ ПЛАНА О ДИСТРИКТУ

58. Трибунал сматра да су сви аспекти овог плана у складу са Уставом БиХ из Дејтона и не нарушавају његову примјену.

59. План о Дистрикту је у складу са уставним захтјевом да се Босна и Херцеговина састоји од два и не више од два ентитета. Види Устав, Члан I (3). Пошто ће сва територија у оквиру БиХ и даље припадати једном од ентитета, или пак и једном и другом ентитету, БиХ ће и даље имати само два ентитета.

60. Што се тиче институционалних промјена описаних у овој Одлуци, Члан III (5) (а) експлицитно даје право БиХ да "преузме надлежност над" оним питањима "која су неопходна да би се очувао суверенитет, територијални интегритет, политичка независност и међународни субјективитет Босне и Херцеговине". Ова одредба такође изричито наводи да се "могу успоставити додатне установе уколико је то неопходно за остваривање ове надлежности". Као што је постало јасно након Дејтона, овај спор лако може да распири покушаје да се Босна уништи отцјепљењем или обновом непријатељстава. Под овим околностима, активирање Члана III (5) (а) је прикладно и уједно неопходно, а стварање новог Дистрикта описаног у овој одлуци дозвољено Уставом.

61. Исто важи за захтјев по коме ће се, од дана који одреди Супервизор, сматрати да су оба ентитета пренијела све своје ингеренције у назначеној области на владу Дистрикта. У складу са Анексом 2 Дејтонског споразума, оба ентитета су, као и БиХ, дужна да "спроведу" налог Трибунала о преносу овлашћења.^[5] Након тога, сва овлашћења Дистрикта ће са уставне тачке гледишта и даље бити "државне функције и овлашћења ентитета". Види Устав БИХ, Члан III (3) (а).

62. Узимајући у обзир јасно значење Анекса 2 Дејтонског споразума у погледу "обавезујућег" карактера који ова одлука има за БиХ и оба ентитета, њихове судске и парламентарне установе су подједнако дужне

да поштују и спроводе одлуке Трибунала.

VIII. БУДУЋЕ ПРОМЈЕНЕ У ОДРЕДБАМА АНЕКСА

63. Трибунал је свјестан да на расправама од 8. до 15. фебруара 1999. године стране нису имале могућност да прегледају Анекс и дају примједбе на његове одредбе (пошто још увијек није био доступан). Могуће је да ће сада, на основу искуства, владе два ентитета и друге заинтересоване стране указати на дијелове Анекса који нису реални или довољно праведни. У складу са тим, стране ће добити могућност да дају писмене примједбе на Анекс под условом да те коментаре доставе у року од шездесет дана од датума ова Коначне одлуке. По пристизању коментара, Трибунал ће или унијети одговарајуће промјене, или оставити Анекс непромијењеним. Писмени коментари се морају односити искључиво на одредбе Анекса и не смију се поново дотицати других питања која су регулисана овом Одлуком.

64. Трибунал апелује на БиХ и оба ентитета да што је прије могуће размотре да ли би за њих било боље да отпочну међусобне преговоре у погледу коначних одредби Анекса, умјесто да њихову коначну формулацију препусте Трибуналу. Уколико стране то буду жељеле, Трибунал би се радо потрудио да ангажује међународног посредника који би помогао да се утврде услови који задовољавају обе стране.

IX. КАЗНЕ ЗА НЕПРИДРЖАВАЊЕ ОДЛУКЕ

65. Дејтонски споразум захтјева да ентитети “без одлагања спроведу” ову “коначну и обавезујућу” одлуку Трибунала, а план о Дистрикту не може да успије без добровољног придржавања овог захтјева од стране оба ентитета. Стога ће значајно непридржавање обавеза довести до казне у облику допунског правног рјешења.

66. Узимајући у обзир обим овлашћења Супервизора (све до прекида режима надзора од стране Управног одбора ПИЦ), он према свом нахођењу може одредити казне које ће ступити на снагу на основу његовог налога.

67. Да би се Супервизору дала могућност за доношење алтернативног рјешења, Трибунал ће сачувати јурисдикцију над овим спором све док Супервизор уз одобрење Високог представника не обавијести Трибунал: (а) да су два ентитета у потпуности испунила своје обавезе да подрже успостављање нових установа описаних у овој Одлуци и (б) да у општини Брчко те установе функционишу ефикасно и, по свему судећи, трајно. Све док не буде о овоме обавјештен, Трибунал ће задржати право да по потреби модификује ову Коначну одлуку у случају значајног непридржавања њених одредби од стране једног од ентитета.

68. Не ограничавајући општи карактер горе наведеног, модификација Коначне одлуке од стране Трибунала може обухватити одредбе којима се територија Дистрикта у потпуности пребацује из оног ентитета који се не придржава одлуке и ставља под искључиву контролу другог ентитета.

X. АУТЕНТИЧНОСТ

69. Текст ове Коначне одлуке на енглеском језику се у свим случајевима сматра аутентичним текстом.[6]

Робертс Б. Овен
предсједавајући арбитар

Ћазим Садиковић
арбитар

Витомир Поповић
арбитар

5. марта 1999.

Биљешке:

[1] Види Одлуку од 15. фебруара 1997. године и Допунску одлуку од 15. марта 1998. године које су у својству референци инкорпориране у ову Коначну одлуку.

[2] Треба истаћи да је г-н Милошевић, предсједник СРЈ, лично пристао да се рјешење спора о Брчком препусти арбитражи и гарантовао да ће се РС придржавати тога. Пошто није предузео неопходне мјере, он такође сноси одговорност за садашњи исход.

[3] Република Српска је на расправама тврдила да се разлог тако малом броју одлазака из Брчког у Федерацију може објаснити тиме што су власти Федерације спречавале повратак. Према подацима УНХЦР-а, тачно је да се захтјеви за повратак у Федерацију нису разматрали тако ефикасно као што је требало, али је очигледно да би број одлазака из Брчког у Федерацију могао бити и био много већи да су их званичници РС подстицали.

[4] Трибуналу је познато да код расељених лица која живе у непознатим и "страним" мјестима, постоји тенденција да се осјећају несигурно и тако подржавају лидере радикалних националистичких партија који проповиједају предности међусобног груписања и отпора мијешању са другим етничким групама. Па ипак, може се основано сматрати да се, када се расељеном лицу дозволи да се врати у познату околину међу старе сусједи, јавља тенденција ка опуштању и удаљавању од дефанзивног радикалног политичког становишта ка толерантнијем и демократском гледишту.

[5] Члан III (5) (а), Члан IV (4) (е) и Члан V (3) (и) Устава БиХ потврђују право ентитета да пренесу своја овлашћења на било коју другу закониту установу.

[6] На основу Члана 32 (4) УНЦИТРАЛ-ових правила, Трибунал наглашава да арбитра страна још нису потписали Коначну одлуку, прије свега зато што овај трочлани Трибунал није могао да постигне одлуку већинским гласом 2:1 (што је постало очигледно захваљујући честим контактима током арбитражног поступка). Услед тога, "одлука председавајућег арбитра ће бити коначна и обавезујућа по обје стране". Види Одлуку, параграф 5.

АНЕКС

План Трибунала о Дистрикту предвиђа да се, у временском року који одреди Супервизор, формира нови Дистрикт Брчко у Босни и Херцеговини са следећим одликама и карактеристикама (с тим да се ови предлози могу модификовати на основу писмених коментара које заинтересоване стране доставе у року од шездесет дана од датума Коначне одлуке чији је саставни дио овај Анекс). Сва питања која се односе на имплементацију, а која нису разматрана у овом Анексу ријешава Супервизор у консултацији са странама.

1. Статус становника Дистрикта

Сви становници Дистрикта који су грађани БиХ имају право да одаберу држављанство једног од ентитета (али не оба), без обзира на то у ком дијелу Дистрикта живе. Ентитети неће присиљавати становнике Дистрикта да плаћају ентитетски порез или служе обавезни војни рок у оквиру ентитета. Лица која се из Дистрикта врате у било који од ентитета дужна су да плаћају ентитетски порез или служе војни рок искључиво под условима које одреди Високи представник. (Бошњаци, Хрвати, Срби и остали представљају конститутивне народе Дистрикта.)

2. Скупштина Дистрикта

Све законодавне надлежности у оквиру Дистрикта припадају Скупштини Дистрикта. Укупно чланство, састав и начин бирања Скупштине одређује Супервизор Статутом владе Дистрикта. Супервизор одређује вријеме и начин бирања чланова прве Скупштине, а накнадни избори се организују у складу са законским

актом Скупштине који одобри Супервизор. Уколико нађе за сходно, Супервизор може да креира и унесе у Статут: (1) “етничку формулу” која би одвратила било коју етничку групу од намјере да повећа своје становништво у Дистрикту како би постигла искључиву политичку контролу и / или (2) одредбу о заштити “виталних интереса”.

3. Извршни одбор

Супервизор може да унесе у Статут неопходне одредбе о томе да се (а) свакодневно управљање Дистриктом Брчко повјери професионалном градском управнику (у даљем тексту “Управник Дистрикта”) и (б) надлежности Управног одбора Брчког модификују на такав начин да он постане тијело које Управнику Дистрикта даје опште смјернице у складу са законским актима Скупштине и налозима Супервизора. Статут може да садржи “етничку формулу” која се односи на чланство Извршног одбора.

4. Управник Дистрикта

Уколико Статут Супервизора буде предвиђао Управника Дистрикта, његова основна функција је да свим становницима Дистрикта, без обзира на њихово национално поријекло, што је могуће ефикасније пружа општинске услуге. Супервизор може да Статутом предвиди одговарајућу “етничку формулу” како би се међу разним етничким групама обезбиједила одговарајућа расподела радних мјеста у јавном сектору. Након именовања, Управник Дистрикта је дужан да свим општинским службеницима обезбиједи праведну накнаду (која се односи на њихове укупне приходе из свих владиних и политичких извора), без фаворизовања по основу етничке или страначке припадности.

5. Судски и казнени систем

Статут предвиђа број судија у судовима прве и друге инстанце, а Супервизор поставља првобитне (а) судије Дистрикта и (б) тужиоца. Накнадна именовања обавља Извршни одбор Брчког уз одобрења Скупштине и Супервизора. Сва именовања се врше у складу са “етничком формулом” предвиђеном Статутом. Особе постављене на ове функције морају имати стручне квалификације.

Пошто Трибунал сматра да, у принципу, лица осуђена на казне затвора не треба да служе казне у установама под управом ентитета, Супервизор, а затим Извршни одбор, ће бити дужни да обезбиједи (нпр. путем куповине или изнајмљивања) затворске објекте којима ће руководити Управник општине (уколико буде постављен). Осуђеници се шаљу на издржавање затворске казне у затворе ентитета само уз одобрење Супервизора.

6. Комисија за ревизију закона

Супервизор поставља трочлану комисију задужену да предложи измјене постојећих закона како би се створио јединствени правни систем широм Дистрикта. Комисијом предсједава међународни правник, а друга два члана чине представник из Федерације и из РС. Све чланове комисије бира Супервизор. Препоруке комисије се подносе на одобрење Скупштине, а затим и Супервизору. Уколико послје разумног временског рока Скупштина не донесе одлуку о препорукама комисије, Супервизор то може учинити и сам.

7. Полиција

Статутом се предвиђа структура полиције Дистрикта, као и даља помоћ од стране ИПТФ-а. Шефа полиције поставља Извршни одбор Брчког уз одобрење Скупштине и Супервизора. Статут може такође да одреди одговарајућу “етничку формулу” која се односи на полицијско особље и службенике. Статут наглашава да је главна дужност полиције Дистрикта не само да врши уобичајене полицијске функције широм Дистрикта, већ и да обезбиједи потпуну слободу кретања у оквиру Дистрикта, нарочито слободу кретања између источног и западног дијела РС, као и између Федерације и Хрватске.

8. Царинска служба

Статутом се предвиђа успостављање Царинске службе Дистрикта која, у складу са постојећом праксом, убира дажбине на граници. Супервизору се препоручује да обезбиједи ревносну и ефикасну примјену царинских прописа БиХ од стране Царинске службе Дистрикта на територији Дистрикта, као и на “Пијаци Аризона”. Уколико је потребно, у запошљавању царинских службеника може се користити “етничка формула”.

9. Порези и финансијска питања

Након консултација са представницима Канцеларије високог представника, Босне и Херцеговине и два ентитета, Супервизор уноси у Статут одредбе о одговарајућем пореском систему Дистрикта. Извршни одбор Брчког је дужан да (уз консултације са Управником дистрикта, уколико он буде постављен) припреми годишњи буџет Дистрикта и поднесе га Скупштини и Супервизору на одобрење. Буџет би требало да укључи и процјену прихода који ће се прикупити у Дистрикту. Разлика између очекиваних прихода и буџета се финансира од стране ентитета, и то двије трећине од стране Федерације и једна трећина од РС, осим уколико не буде договорено другачије споразумом, или одлуком Супервизора или тијела које он опуномоћи. Потребну координацију финансијских питања између Дистрикта и ентитета обавља Супервизор или тијело које он у ту сврху опуномоћи. Види параграф 43 Коначне одлуке.

10. Гласање

Становници Дистрикта који су држављани Босне и Херцеговине и имају законско право гласа могу да гласају (а) за Скупштину Дистрикта, (б) за Предсједништво БиХ и Представнички Дом БиХ, и то у оном ентитету чије су држављанство одабрали (уколико су то учинили) и (в) у изборима који се одржавају у ентитету по избору гласача. Гласање се врши у складу са прописима које донесе Супервизор, а спровођење избора надгледа ОЕБС (ОСЦЕ).

11. Символи

Скупштина Дистрикта одређује све симболе Дистрикта, с тим да они морају бити неутрални у политичком и етничком смислу и да их мора одобрити Супервизор. Дистрикт неће имати другу заставу осим заставе Босне и Херцеговине. На територији Дистрикта се могу истицати заставе оба ентитета, али се не смије истицати застава једног ентитета уколико се под истим условима не истиче и застава другог. У свим званичних приликама ће се под истим условима користити латинично и ћирилично писмо. Сви грађани Дистрикта имају право да траже да им се званични документи издају у једном од три званично призната језика и имају право да користе тај језик у званичној и другој преписци. Влада Дистрикта и Супервизор су задужени за издавање легитимација становницима Дистрикта.

12. Наставни план и програм

Све школе у оквиру Дистрикта ће наставити да користе постојећи наставни план и програм до краја 1999. школске године. У погледу наредних година, Супервизор ће формирати Образовни комитет у чији ће састав улазити представници свих етничких група, одговарајућих служби БиХ, као и званичници међународне заједнице. Током периода надзора Супервизор ће имати коначну ријеч у погледу тих питања, а након тога се надлежност преноси на Извршни одбор.

13. Јавна својина

Супервизор је овлашћен да (а) по потреби, пренесе са ентитета на владу Дистрикта право власништва над јавном својином која се налази у Дистрикту и (б) успостави регулаторни систем за дјелатност јавних комуналних предузећа и других предузећа у јавном власништву.